

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobkyně: A. K.

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5
pracoviště Hradec Králové
Slezská 839, 502 00 Hradec Králové

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované o námitkách, ze dne 14. 1. 2019, č. j. RN-705 720 3263-46091-VJ, o změnu výše invalidního důchodu,

takto:

- I. Rozhodnutí žalované ze dne 14. 1. 2019, č. j. RN-705 720 3263-46091-VJ a rozhodnutí žalované ze dne 22. 11. 2018, č. j. R-20.11.2018-425/705 720 3263, se zrušují a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 22. 11. 2018, č. j. R-20.11.2018-425/705 720 3263 (dále také jen „prvoinstanční rozhodnutí“), zamítla žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu podle § 41 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zdp“) a pro nesplnění podmínek § 39 odst. 2 písm. b) a c)

zdp s odůvodněním, že podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Náchod ze dne 8. 11. 2018 (dále jen OSSZ) je žalobkyně nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zdp.

2. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne ze dne 14. 1. 2019, č. j. RN-705 720 3263-46091-VJ (dále také jen „napadené rozhodnutí“), žalovaná zamítla námitky žalobkyně a potvrdila své prvoinstanční rozhodnutí. V odůvodnění rozhodnutí uvedla, že přezkoumala prvoinstanční rozhodnutí v celém rozsahu včetně rozsahu uplatněných námitek, posoudila invaliditu žalobkyně a v tomto směru odkázala na vypracovaný nový posudek o invaliditě ze dne 9. 1. 2019, dle kterého je žalobkyně i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zdp. Konečná míra poklesu pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně byla tímto posudkem o invaliditě stanovena ve výši 45%. Žalovaná v rozhodnutí vyjmenovala, z jakých odborných lékařských nálezů lékař Lékařské posudkové služby České správy sociálního zabezpečení, pracoviště Hradec Králové (dále také jen lékař ČSSZ) při novém posouzení vycházel (strana 1-2 napadeného rozhodnutí) a k jakým skutkovým zjištěním dospěl (uveden diagnostický souhrn onemocnění žalobkyně). Lékař ČSSZ uvedl, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kapitole IV (poruchy endokrinní, výživy a přeměny látek), položce 2c (diabetes mellitus – středně těžké funkční postižení) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů, pro které stanovil míru poklesu pracovní schopnosti v rámci daného rozpětí 30-45% na horní hranici 45% s tím, že procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 citované vyhlášky nezvyšuje. Takto stanovená konečná míra poklesu pracovní schopnosti odpovídá invaliditě prvního stupně ve smyslu § 39 odst. 2 písm. a) zdp.
3. K námitkám žalobkyně, která nesouhlasila s posouzením svého zdravotního stavu, žalovaná uvedla, že rozhodující příčinou jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je cukrovka (diabetes mellitus) 2. typu, který byl dlouhodobě kompenzován dietou a medikamenty (PAD), což dokládá i nález diabetoložky z 9. 8. 2018, rovněž oční nález byl bez průkazu diabetologické retinopatie, aktuální neurologický nález nebyl doložen. Žalovaná se vyjádřila i k dalším onemocněním žalobkyně v rámci zjištěných diagnóz, které jsou menší klinické i posudkové závažnosti, a které byly zhodnoceny při celkovém posouzení jejího zdravotního stavu. Lékař ČSSZ proto dospěl k závěru, že posudkový závěr OSSZ Náchod ze dne 8. 11. 2018 lze jako správný potvrdit. Žalovaná v napadeném rozhodnutí dále vysvětlila princip posuzování zdravotního stavu na základě příslušných ustanovení vyhlášky č. 359/2009 Sb. a zákona o důchodovém pojištění a shrnula, že k návrhu žalobkyně byl její zdravotní stav komplexně posouzen s odborným lékařským závěrem, že z důvodu zjištěné konečné míry poklesu pracovní schopnosti ve výši 45% u ní nedošlo ke změně stupně invalidity, její zdravotní stav nadále odpovídá invaliditě prvního stupně dle § 39 odst. 2 písm. a) zdp, a proto byly námitky jako nedůvodné zamítnuty.

II. Obsah žaloby

4. V podané žalobě žalobkyně obdobně jako v námitkách brojila proti posudkovému závěru o posouzení svého zdravotního stavu. Uvedla, že z prosté bronchitidy má nyní středně těžké astma. Poukázala na neuspokojivě kompenzovanou cukrovku, od níž se

odvíjejí i její další zdravotní obtíže. Trpí velkou únavou a častými migrénami s aurou, má i onemocnění jater, které ji vysiluje. Dále namítla, že posudek o jejím zdravotním stavu byl vyhotoven „ještě předtím“, než přišla k jednání, při němž však doložila novou lékařskou zprávu. Závěrem navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení. K žalobě doložila 3 nové lékařské nálezy (ze dne 6. 2. 2019 - diabetologie Broumov, ze dne 5. 2. 2019 – gynekologie Hronov a ze dne 26. 2. 2019 - psychiatrie Broumov).

III. Skutkové a právní závěry krajského soudu

5. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl při jednání.
6. V přezkumném řízení soud konstatoval k důkazu z lékařské dokumentace OSSZ Náchod posudek o zdravotním stavu žalobkyně ze dne 8. 11. 2018, v němž po uvedení diagnostického souhrnu onemocnění žalobkyně a odborných lékařských nálezů, z nichž bylo při posouzení jejího zdravotního stavu vycházeno, byl učiněn lékařem OSSZ závěr, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles její pracovní schopnosti je zdravotní postižení srovnatelné se zdravotním postižením uvedeným v kapitole IV, položce 2c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovil dle uvedené položky na horní hranici 45%, která se ve smyslu § 3 a § 4 cit. vyhlášky nemění. Dle učiněného závěru je žalobkyně i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zdp.
7. V záznamu o jednání ČSSZ – Lékařské posudkové služby, pracoviště pro námitkové řízení, Hradec Králové ze dne 9. 1. 2019 (nový posudek o invaliditě), je uveden výčet rozhodujících podkladů – lékařských zpráv o zdravotním stavu žalobkyně, diagnostický souhrn onemocnění žalobkyně (zjištěn ve shodě s lékařem OSSZ) a výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti. Posudkové zhodnocení a závěr je uveden výše v části popisující odůvodnění napadeného rozhodnutí.
8. V projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále také jen PK MPSV nebo PK nebo komise), jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.
9. Z těchto důvodů požádal krajský soud PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové o vypracování posudku, který byl vyhotoven po jednání komise konaném dne 22. 8. 2019, za přítomnosti žalobkyně. Komise zasedala v řádném složení za účasti odborného lékaře z oboru interního lékařství, zdravotní stav žalobkyně hodnotila na podkladě spisové dokumentace OSSZ, spisové dokumentace ČSSZ - Lékařské posudkové služby, a odborných lékařských nálezů v nich obsažených, na podkladě zdravotnické dokumentace od ošetřujícího praktického lékaře a na základě vlastních poznatků. Po jejich vyhodnocení stanovila PK za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti žalobkyně cukrovku 2. typu léčenou dietou a tabletami od roku 2006, od 14. 11. 2018 i inzulinem

s diu neuropatií, bez diu retinopatie dle očního nálezu (z 7. 8. 2018). **Procentní míru poklesu pracovní schopnosti** stanovila podle kapitoly IV, položky 2c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. na 45%. Horní hranici daného procentního rozpětí (30-45%) zvolila vzhledem k častým stavům hypoglykemie a nutnosti převedení na trvalou léčbu inzulinem. S ohledem na další závažná onemocnění zvýšila ve smyslu § 3 cit. vyhlášky uvedenou procentní hodnotu o 10% na **celkových 55%**. Dále odůvodnila, že se jedná o **invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zdp. Datum změny invalidity PK stanovila dnem odborného diabetologického nálezu ze dne 14. 11. 2018, kdy byl trvale nasazen inzulin**. Uvedeným hodnocením se PK MPSV liší od posudku OSSZ Náchod ze dne 8. 11. 2018 a od posudku ČSSZ – LPS ze dne 9. 1. 2019.

10. Žalovaná se z jednání řádně omluvila, žalobkyně, ač byla k jednání řádně a včas předvolána, se nedostavila. Soud konstatoval splnění podmínek pro jednání bez přítomnosti účastníků (§ 49 odst. 3 s. ř. s.).
11. Krajský soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a po provedeném dokazování v návaznosti na příslušná zákonná ustanovení dospěl k závěru, že **žaloba je důvodná**.
12. Podle ustanovení § 39 odst. 1 zdp je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %.
13. V odstavci (2) cit. ustanovení je uvedeno, že jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla
 - a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně,
 - b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně,
 - c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
14. Za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok (§ 26 zdp).
15. Podle ustanovení § 39 odst. 4 zdp se při určování poklesu pracovní schopnosti vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.
16. Procentní míry poklesu pracovní schopnosti jsou uvedeny v příloze k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje se posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).
17. Podle ustanovení § 2 odst. 1 cit. vyhlášky je pro stanovení procentní míry poklesu pracovní schopnosti nutné určit zdravotní postižení, která jsou příčinou dlouhodobě

nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce, a jejich vliv na pokles pracovní schopnosti pojištěnce.

18. Je-li příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce více zdravotních postižení, jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se nesčítají; v tomto případě se určí, které zdravotní postižení je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce (odst. 3 cit. ustanovení).
19. V § 3 citované vyhlášky se uvádí: (1) V případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (2) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce má takový vliv na jeho schopnost využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace, že pokles pracovní schopnosti pojištěnce je větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. (3) Zvýšení horní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 nesmí v úhrnu převýšit 10 procentních bodů.
20. V § 4 citované vyhlášky se uvádí: (1) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce nemá vliv, popřípadě má jen nepodstatný vliv na schopnost pojištěnce využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti a na schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti a v důsledku toho je pokles pracovní schopnosti pojištěnce menší, než odpovídá dolní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto dolní hranici snížit až o 10 procentních bodů. (2) V případě, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pojištěnce je stabilizovaný nebo pojištěnec je adaptován na své zdravotní postižení a v důsledku toho je pokles pracovní schopnosti pojištěnce menší, než odpovídá dolní hranici míry poklesu pracovní schopnosti u příčiny, popřípadě rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto dolní hranici snížit až o 10 procentních bodů. (3) Snížení dolní hranice míry poklesu pracovní schopnosti podle odstavců 1 a 2 nesmí v úhrnu převýšit 10 procentních bodů.
21. Napadeným rozhodnutím ve spojení s prvoinstančním rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobkyně o změnu výše invalidního důchodu s odůvodněním, že je i nadále invalidní pro invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zdp z důvodu zjištěné míry poklesu pracovní schopnosti o 45%. V řízení před krajským soudem bylo posudkem PK MPSV s pracovištěm v Hradci Králové ze dne 22. 8. 2019 prokázáno, že žalobkyně byla k datu vydání napadeného rozhodnutí (14. 1. 2019), resp. již od data 14. 11. 2018, invalidní pro invaliditu druhého stupně ve smyslu § 39 odst. 2 písm. b) zdp. Konečná míra poklesu pracovní schopnosti byla uvedeným posudkem stanovena ve výši 55%, což odpovídá invaliditě druhého stupně. Soud proto své konečné rozhodnutí opírá

o závěry posudku PK MPSV, který se liší od posouzení lékařem OSSZ a lékařem ČSSZ v námitkovém řízení, z nichž žalovaná vycházela při svém rozhodování. Posudek posudkové komise MPSV soud považuje za objektivní a přesvědčivý, posudek obsahuje analýzu zdravotního stavu žalobkyně, podrobně hodnotí rozhodující odborné lékařské nálezy a obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru.

22. Podle § 41 odst. 3 zdp se při změně stupně invalidity nově stanoví výše invalidního důchodu, a to ode dne, od něhož došlo ke změně stupně invalidity.
23. Vzhledem k výše uvedenému je zřejmé, že v řízení před správním orgánem tak došlo k vadám, pro které krajskému soudu nezbylo, než zrušit žalobou napadené rozhodnutí žalované, jakož i rozhodnutí žalované prvního stupně pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť soud zjistil skutkový stav věci jinak, než žalovaná v původním správním řízení. Současně soud vrací věc žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.), v němž žalovaná bude vycházet z výsledků zjištěných krajským soudem, tedy, že žalobkyně byla již od 14. 11. 2018 invalidní pro invaliditu druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zdp, a o její žádosti o změnu výše invalidního důchodu ve smyslu § 41 odst. 3 zdp rozhodne tak, že jí vyhoví a přizná žalobkyni od uvedeného data invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně.
24. Právním názorem, který soud vyslovil ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

IV. Náklady řízení

25. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Úspěšná žalobkyně by měla právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalované, která ve věci úspěch neměla. Žalobkyně však žádné náklady řízení nepožadovala, a proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na jejich náhradu.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 16. ledna 2020

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje I. S.